

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням приймальної комісії Національної
академії внутрішніх справ
від 14 травня 2022 року, протокол № 3

Голова приймальної комісії

Володимир ЧЕРНІЙ

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

**для вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти магістра
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»**

Розглянуто та ухвалено на засіданні
науково-методичної ради Національної
академії внутрішніх справ (протокол № 8
від 13.05.2022)

Київ – 2022

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

РОЗДІЛ 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ ТА ЙОГО ПРАВОВА ОСНОВА. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ЛАД УКРАЇНИ.

Тема 1. Конституційне право – провідна галузь національного права

Поняття і предмет галузі конституційного права. Співвідношення термінів “конституційне право” і “державне право”. Місце та роль конституційного права в системі права України.

Система галузі конституційного права. Поняття та види конституційно-правових інститутів. Конституційно-правові норми: поняття, ознаки, види та структура. Специфіка конституційно-правових норм.

Джерела галузі конституційного права України. Види джерел та їх юридична природа. Місце Конституції України та конституційних законів у системі джерел галузі конституційного права.

Поняття та види конституційно-правових відносин. Суб’єкти та об’єкти конституційно-правових відносин. Юридичні факти в конституційному праві.

Відповідальність в конституційному праві. Суб’єкти та підстави конституційно-правової відповідальності. Конституційно-правова відповідальність посадових осіб та органів публічної влади.

Поняття, предмет та система науки конституційного права. Конституційне право як навчальна дисципліна.

Тема 2. Конституція України та її розвиток

Визначення конституції та її сутність. Юридична та фактична конституція. Формальна та матеріальна конституція. Конституціоналізм, теоретичне обґрунтування необхідності функціонування конституції, предмет та функції конституції. Види конституцій.

Порядок прийняття та внесення змін до Конституції України. Установчий характер конституційних положень. Місце конституції в системі національного законодавства.

Історія конституційного розвитку України. Перша конституція Української незалежної держави – Конституція УНР від 29 квітня 1918 р. Конституції України радянського періоду. Основні етапи та напрямки новітньої конституційної реформи в Україні. Особливості прийняття Конституції України 1996 р.

Основні риси та особливості Конституції України 1996 р. Структура Основного Закону України. Юридичні властивості Конституції України. Правова охорона Конституції України.

Значення Конституції України для розвитку української державності.

Тема 3. Конституційний лад і його закріплення в конституції України

Поняття конституційного ладу та його співвідношення з державним ладом. Ознаки і принципи конституційного ладу України. Закріплення конституційного ладу в Конституції України. Риси України як конституційної держави. Поняття державного ладу України та характеристика його принципів.

Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України. Механізм української держави і її основні функції. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини – головний обов'язок української держави.

Народ – носій суверенітету і єдине джерело влади в Україні. Конституційне закріплення принципу народного суверенітету. Співвідношення народного, національного і державного суверенітету. Форми здійснення народовладдя в Україні.

Конституційне закріплення форми Української держави. Україна – унітарна республіка. Основні риси республіканської форми правління. Види республік. Особливості республіканської форми правління в Україні. Характеристика державно-політичного режиму в Україні.

Конституційні принципи культурної та мовної політики Української держави. Статус української мови як державної мови. Гарантування Конституцією України вільного розвитку, використання і захисту російської, інших мов національних меншин України.

Поняття і сутність суспільного ладу. Основні принципи суспільного ладу. Система суспільного ладу.

РОЗДІЛ 2. ОСНОВИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОСОБИ В УКРАЇНІ. НАРОДНЕ ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ.

Тема 4. Основи правового статусу людини і громадянина. Громадянство України. Правове становище іноземців та осіб без громадянства. Правовий статус біженців

Правовий статус людини і громадянина як інститут конституційного права. Поняття і види основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні. Механізм реалізації і гарантії прав та свобод людини і громадянина. Співвідношення міжнародно-правового і національного регулювання прав і свобод людини та забезпечення міжнародних стандартів прав і свобод людини в Україні.

Поняття громадянства і належність до громадянства України. Принципи громадянства України. Набуття громадянства України. Припинення громадянства України. Органи, які вирішують питання, пов'язані з громадянством України.

Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні. Поняття “іноземець” та види іноземців. Правова регламентація режиму іноземців в Україні. Права, свободи і обов'язки іноземців. Депортація іноземців. Екстрадиція іноземців іноземній державі. Біженці.

Тема 5. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина

Конституційні права людини і громадянина. Права і свободи людини і громадянина, їх співвідношення. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина. Покоління прав людини. Соціально-економічні і культурні права і свободи. Особисті права і свободи. Політичні права і свободи.

Конституційні обов'язки громадян України та людини: поняття та співвідношення. Конституційний обов'язок громадян України щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів. Обов'язок не заподіювати шкоди природі, культурній спадщині, відшкодування завданих збитків. Обов'язок сплачувати податки і збори в порядку й розмірах, встановлених законом. Обов'язок неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права й свободи, честь і гідність інших людей.

Тема 6. Народне волевиявлення

Поняття виборів та їх соціальна функція. Види виборів. Виборче право і виборча система. Особливість виборчої системи України.

Принципи виборчого права та їх закріплення в Конституції України. Принципи вільних виборів. Загальне, рівне і пряме виборче право. Таємне голосування. Поняття виборчого процесу. Правова регламентація стадій виборчого процесу. Призначення виборів, утворення виборчих органів і виборчих округів. Виборчі дільниці. Порядок висування та реєстрація кандидатів. Агітаційна компанія. Права кандидатів і гарантії діяльності. Порядок проведення голосування, підрахунок голосів і встановлення результатів голосування. Повторне голосування і повторні вибори.

Поняття і соціальна функція референдумів. Види референдумів. Призначення та порядок проведення референдумів. Предмет всеукраїнського референдуму. Правова регламентація питань організації референдумів та визначення їх результатів. Правові наслідки референдуму. Зміна та відміна рішень, прийнятих референдумом.

Відповідальність за порушення виборчих прав громадян.

РОЗДІЛ 3. ПОНЯТТЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГЛАВИ ДЕРЖАВИ ТА ПАРЛАМЕНТУ УКРАЇНИ.

Тема 7. Конституційна система органів державної влади

Конституційне-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади. Поняття, ознаки та конституційна система органів державної влади в Україні. Види органів державної влади.

Конституційно-правовий статус органів законодавчої, виконавчої, судової і контрольно-наглядової влади. Конституційно-правовий статус Президента України та прокуратури в системі органів державної влади.

Принципи організації і діяльності органів державної влади, їх конституційне закріплення.

Тема 8. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України

Загальна теорія і стан парламентаризму в Україні.

Місце та роль Верховної Ради України в механізмі державної влади. Верховна Рада – єдиний орган законодавчої влади в Україні, парламент України. Парламент та його ознаки. Види парламентів. Функції Верховної Ради України.

Чисельний склад та структура Верховної Ради України. Строк повноважень Верховної Ради України. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.

Поняття статусу народного депутата України. Вільний депутатський мандат, несумісність депутатського мандата з іншими видами діяльності. Строк повноважень народного депутата України. Дострокове припинення повноважень народного депутата України. Форми діяльності народного депутата України. Права і обов'язки народного депутата України. Право народного депутата на депутатський запит та звернення. Гарантії діяльності народного депутата України та механізм їх реалізації.

Компетенція Верховної Ради України: поняття, конституційне закріплення. Законодавча компетенція. Питання, що визначаються та встановлюються виключно законами України. Бюджетна, установча та законодавча компетенція Верховної Ради України. Контрольні повноваження Верховної Ради України відносно Президента України та органів виконавчої влади.

Організація роботи Верховної Ради України. Органи та посадові особи Верховної Ради України. Порядок обрання та повноваження Голови Верховної Ради України, першого заступника і заступника Голови Верховної Ради України. Комітети Верховної Ради України: порядок формування, перелік, повноваження. Тимчасові спеціальні, тимчасові слідчі комісії та спеціальна тимчасова слідча комісія Верховної Ради України. Депутатські групи та фракції у Верховній Раді України.

Порядок роботи Верховної Ради України. Чергові та позачергові сесії Верховної Ради України. Порядок скликання та проведення сесій Верховної Ради України. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України. Голосування у Верховній Раді України.

Законодавчий процес та інші парламентські процедури. Стадії законодавчого процесу. Поняття законодавчої ініціативи. Суб'єкти права законодавчої ініціативи в Верховній Раді України. Попереднє обговорення законопроектів у комітетах Верховної Ради України. Порядок обговорення законопроекту на пленарних засіданнях Верховної Ради України в ході трьох читань. Прийняття законів. Промульгація законів Президентом України.

Введення в дію законів та інших актів Верховної Ради України. Особливості проходження в Верховній Раді України конституційних законів.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: порядок призначення, повноваження, акти реагування.

Правовий статус Рахункової палати.

Тема 9. Конституційно-правовий статус Президента України

Поняття глави держави, юридичні форми глави держави. Місце та роль Президента України в механізмі державної влади. Функції Президента України.

Порядок обрання Президента України. Законодавство про вибори Президента України.

Строк повноважень Президента України. Конституційні підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України. Відставка Президента України. Неможливість виконання Президентом України своїх обов'язків за станом здоров'я. Усунення Президента України з поста в порядку імпічменту Верховною Радою України. Виконання обов'язків Президента України у разі дострокового припинення повноважень Президента України.

Компетенція Президента України. Конституційні засади взаємовідносин Президента України і Верховної Ради України та його повноваження у сфері законодавчої влади. Конституційні засади взаємовідносин Президента України з органами виконавчої влади. Повноваження Президента України у сфері зовнішніх відносин, оборони та національної безпеки.

Акти Президента України.

Офіс Президента України.

РОЗДІЛ 4. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ТА СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ.

Тема 10. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади

Поняття та зміст виконавчої влади. Місце та роль Кабінету Міністрів України у механізмі державної влади. Поняття уряду держави та його функції.

Склад Кабінету Міністрів України. Порядок формування Кабінету Міністрів України. Компетенція Кабінету Міністрів України. Основні форми роботи Кабінету Міністрів України. Постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України. Відповідальність Кабінету Міністрів України. Відставка Прем'єр-міністра України та інших членів Кабінету Міністрів України.

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: система, порядок формування. Основні завдання та функції міністерств та інших центральних органів виконавчої влади України. Міністерство внутрішніх справ в системі органів виконавчої влади.

Система місцевих органів виконавчої влади. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій. Порядок формування, структура, функції та повноваження місцевих державних адміністрацій. Порядок призначення та відповідальність голів місцевих державних адміністрацій.

Підстави та порядок припинення повноважень голів місцевих державних адміністрацій.

Конституційні засади взаємовідносин місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування. Правові засади взаємовідносин місцевих державних адміністрацій з підрозділами органів внутрішніх справ на місцях.

Тема 11. Конституційні засади судової влади в Україні

Суди – виключні органи правосуддя в Україні. Основні засади судочинства в Україні. Система судових органів України.

Система судоустрою України. Функції і повноваження судів. Верховний Суд: правове становище й основні напрямки діяльності. Структура і склад Верховного Суду. Апеляційні та місцеві суди в Україні. Спеціалізовані суди України.

Правовий статус суддів. Вимоги до кандидатів на посаду судді України. Порядок призначення суддів. Гарантії незалежності суддів. Органи суддівського самоврядування.

Вища рада правосуддя: порядок формування, склад, основні функції і повноваження.

Правовий статус прокуратури в Україні. Система і структура прокуратури. Функції і повноваження прокуратури. Порядок діяльності органів прокуратури. Акти органів прокуратури.

Принципи діяльності Конституційного Суду України. Конституційний Суд – орган конституційної юрисдикції в Україні. Склад та порядок формування Конституційного Суду України. Функції та повноваження Конституційного Суду України. Порядок діяльності Конституційного Суду і процедури розгляду ним справ.

РОЗДІЛ 5. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ ДЕРЖАВИ ТА МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.

Тема 12. Територіальний устрій України

Поняття територіального устрою держави. Територіальний та державний устрій. Ознаки унітарних та федеративних держав. Різновиди унітарних держав. Конституційне закріплення форми державного устрою України як унітарної держави.

Автономія: поняття та види. Адміністративно-територіальна, національна-територіальна і національно-державна автономія. Автономія в Україні. Правовий режим на тимчасово окупованій території України.

Поняття та система адміністративно-територіального устрою України. Види адміністративно-територіальних одиниць.

Особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях.

Тема 13. Конституційні засади місцевого самоврядування

Поняття місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування як елемент основ конституційного ладу України. Ознаки місцевого самоврядування. Наукові концепції місцевого самоврядування: громадівська теорія, державницька теорія, теорія муніципального дуалізму.

Міжнародно-правове регулювання питань місцевого самоврядування. Європейська Хартія місцевого самоврядування.

Історія становлення і розвитку місцевого самоврядування в Україні. Магдебурзьке право. Органи місцевої державної влади в радянський період.

Місцеве самоврядування за Конституцією України 1996 р. Принципи місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Територіальна громада. Порядок формування органів місцевого самоврядування. Сільські, селищні, міські голови: порядок обрання і статус. Сільські, селищні, міські, районні, обласні ради. Виконавчі органи сільських, селищних та міських рад. Старости. Органи самоорганізації населення.

Територіальна, матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування.

Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі.

Функції і повноваження та акти органів місцевого самоврядування. Адміністративний, фінансовий, судовий та ін. контроль (нагляд) за діяльністю органів місцевого самоврядування.

Гарантії місцевого самоврядування.

РОЗДІЛ 6. ФОРМИ ДЕРЖАВ ТА КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Тема 14. Форми держави в зарубіжних країнах

Поняття форми держави. Полікратична форма держави. Монократична форма держави. Сегментарна форма держави.

Форми правління в зарубіжних країнах. Види форм правління. Поняття та основні ознаки монархії. Абсолютна та обмежена монархія. Виборна монархія. Теократична монархія. Поняття та основні ознаки республіки. Види республіканських форм правління у зарубіжних країнах. Президентська республіка. Парламентська республіка. Змішана республіка. Особливі форми правління.

Форми державного устрою в зарубіжних країнах. Проста і складна форми державного устрою. Унітарна держава: поняття та основні ознаки. Централізована унітарна держава. Децентралізована унітарна держава. Відносно централізована унітарна держава. Адміністративно-територіальний поділ. Види автономій. Правовий статус автономій. Поняття та основні ознаки федерації. Види федерацій. Структура федерацій. Суб'єкти федерації та їх правове положення. Розподіл компетенції між федерацією та її суб'єктами. Поняття та сутність конфедерації.

Державний режим: поняття та класифікація. Демократичний режим. Характерні риси демократичного режиму. Авторитарний і тоталітарний режими. Фашистський режим. Расистський режим. Комуністичний режим. Монократичний режим.

Тема 15. Глава держави в зарубіжних країнах

Місце і роль глави держави в державному механізмі зарубіжних країн. Конституційно-правовий статус глави держави.

Особливості конституційно-правового статусу монарха в залежності від форми правління. Повноваження монарха при різних видах монархії. Способи престолонаслідування в країнах світу.

Місце президента у системі влад в залежності від форми правління. Порядок обрання президента в країнах світу. Виборчі цензи. Термін повноважень президента. Конституційно-правовий статус президента в зарубіжних країнах. Допоміжні органи і установи при главі держави в зарубіжних країнах. Припинення повноважень президента в зарубіжних країнах. Відповідальність президента в зарубіжних країнах.

Тема 16. Органи законодавчої влади в зарубіжних країнах

Парламент і парламентаризм в зарубіжних країнах.

Поняття парламенту. Види парламентів в зарубіжних країнах. Структура парламентів в зарубіжних країнах. Порядок формування палат. Комітети (комісії), парламентські фракції. Керівні органи палат. Двопалатний парламент.

Порядок роботи парламентів: сесії і загальні парламентські процедури. Законодавчий процес. Спеціальні парламентські процедури. Повноваження парламенту в зарубіжних країнах. Непарламентські форми здійснення законодавчої влади.

Правове становище члена парламенту у зарубіжних країнах. Права і обов'язки парламентарія. Парламентський імунітет та індемнітет. Відповідальність депутатів.

Тема 17. Виконавча влада в зарубіжних країнах

Поняття виконавчої влади. Політична і адміністративна виконавча влада. Система органів виконавчої влади в зарубіжних країнах.

Поняття уряду. Види урядів в залежності від їх політичного складу. Конституційний і фактичний статус уряду в залежності від форм державного правління в зарубіжних країнах. Порядок формування уряду в зарубіжних країнах. Структура уряду. Основні повноваження уряду. Глава уряду. Відомства і їх керівники. Відповідальність уряду та її види в залежності від форм державного правління. Діяльність інших органів виконавчої влади в зарубіжних країнах.

Тема 18. Судова влада в зарубіжних країнах

Місце та роль суду в державному механізмі зарубіжних країн. Поняття та особливості судової влади в зарубіжних країнах. Конституційні принципи організації судової влади в зарубіжних країнах.

Система судової влади в зарубіжних країнах. Види судових органів в зарубіжних країнах. Система судів загальної юрисдикції в зарубіжних країнах. Способи формування судів. Конституційні принципи правосуддя. Конституційна юстиція: поняття та загальна характеристика. Види спеціалізованих органів конституційної юстиції. Способи формування органів конституційної юстиції. Вимоги, що висуваються до кандидатів на посаду судді Конституційного суду (ради). Повноваження Конституційного суду (ради) в зарубіжних країнах.

Моделі судових систем. Особливості англосаксонської судової системи. Особливості романо-германської судової системи. Особливості соціалістичної судової системи. Специфіка мусульманської судової системи.

Конституційно-правовий статус суддів. Вимоги до кандидата на посаду судді. Права та обов'язки суддів в зарубіжних країнах.

Система правоохоронних органів в зарубіжних країнах. Прокуратура в зарубіжних країнах. Адвокатура в зарубіжних країнах. Поліція в зарубіжних країнах. Судові виконавці в зарубіжних країнах.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. (зі змінами, внесеними згідно із законами України від 8 груд. 2004 р.; від 1 лют. 2011 р.; від 19 верес. 2013 р.; від 21 лют. 2014 р.; від 2 черв. 2016 р.; від 7 лют. 2019 р.). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 лип. 1990 р. №55. *Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР)*. 1990. № 31. ст. 429.
3. Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 року №1771-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 53. Ст. 799.
4. Про відновлення дії окремих положень Конституції України: Закон України від 21 лютого 2014 року № 742-VII. *Голос України*. 2014. 1 березня.
5. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях: Закон України від 18 січня 2018 року № 2268-VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 19. Ст. 57.
6. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII (зі змінами і доповненнями, внесеними законами України від 6 липня 2014 року № 1237-VII, від 12 серпня 2014 року № 1635-VII, від 12 серпня 2014 року № 1636-VII, від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII, від 15 січня 2015 року № 119-VIII, від 12 лютого 2015 року № 189-VIII, від 15 вересня 2015 року № 685-VIII, від 17 березня 2016 року № 1038-VIII, від 6 грудня 2016 року

№ 1774-VIII, від 7 лютого 2017 року № 1838-VIII, від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII, від 18 січня 2018 року № 2268-VIII). *Офіційний вісник України*. 2014. № 36. Ст. 957.

7. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII (зі змінами, внесеними згідно із законами України від 28 грудня 2014 року № 77-VIII, від 5 березня 2015 року № 245-VIII, від 23 березня 2017 року № 1972-VIII, від 19 грудня 2017 року № 2249-VIII). *Голос України*. 2014. 21 листопада.

8. Про прокуратуру: Закон України від 10 жовтня 2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.

9. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Закон України від 23 груд. 1997 р. №776/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99.

10. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 берез. 2011 р. № 3166-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.

11. Про судоустрій і статус суддів. Закон України від 2 черв. 2016 року № 1402-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 56. Ст. 1935.

12. Про статус народного депутата України. Закон України від 17 листоп. 1992 р. №2790-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 3. Ст. 17.

13. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст.43.

14. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. №19-20. Ст. 179.

15. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 р. №396-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 7, № 8, № 9, Ст. 48.

16. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 4 квітня 1995 року (поточна редакція – 02 квітня 2020 р.). *Відомості Верховної Ради України*. 1995. №19. Ст. 134.

17. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики. Закон України від 1 лип. 2010 р. №2411-VIІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 40. Ст. 527.

18. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №47. Ст. 256.

19. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 35. Ст. 376.

20. Про Рахункову палату: Закон України від 2 липня 2015 року № 576-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 36. Ст. 360.

21. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. №20. Ст. 99.

22. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 36. Ст.448.

23. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 35. Ст.237.
24. Про особливу процедуру усунення Президента України з поста (імпічмент). Закон України від 10 верес. 2019 р. №39-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 40. Ст. 212.
25. Про Положення про Офіс Президента України. Указ Президента України від 25 червня 2019 року № 436/2019. *Офіційний вісник України*. 2019. № 51. Ст. 1734.
26. Про Регламент Верховної Ради України. Закон України від 10 лют. 2010 р. №1861-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 14-15, № 16-17. Ст. 133.
27. Про Кабінет Міністрів України. Закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-VII (зі змінами, внесеними згідно із законами України станом на 5 грудня 2019 року № 341-IX). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222.
28. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року № 3166-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 1696.
29. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20 – 21. Ст. 190.
30. Про громадянство: Закон України від 18 січня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 13. Ст. 65.
31. Про національну безпеку України. Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 55. Ст. 1903.
32. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 16. Ст. 146.
33. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 27 травня 1997 року (поточна редакція – 02 квітня 2020 року). *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
34. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11 липня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 48. Ст. 254
35. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2002 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175.
36. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 року N 93-IV. *Юридичний вісник України*. 2002. №34. 24 – 30 серпня.
37. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26 січня 2021 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 1135-IX

Монографії, підручники, навчальні посібники тощо:

1. Актульні проблеми конституційного права України: підручник / За заг. ред. проф. Олійника А.Ю. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 554 с.
2. Барабаш Ю. Г. Державно-правові конфлікти на сучасному етапі державотворення: конституційно-правовий аспект : автореф. дис... д-ра юрид.

наук: 12.00.02; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Х., 2009. 35 с.

3. Бесчастний В. М. Конституційне (державне) право зарубіжних країн : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 467 с.

4. Бостан С. К., Тимченко С. М. Державне право зарубіжних країн : навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2005. 504 с.

5. Веніславський Ф.В. Конституційне право України в схемах і таблицях [Текст]: навч. посіб. для студентів юрид. вузів та ф-тів / Ф. В. Веніславський ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2014. 374 с.

6. Волошин Ю. О., Пересада О. М. Конституційна реформа та модернізація в сучасній державі в умовах європейської інтеграції: проблеми теорії і практики : монографія. Одеса : Фенікс, 2013. 206 с.

7. Гультай М. М. Інститут конституційної скарги: світовий досвід та перспективи впровадження в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Х., 2014. 41 с.

8. Гультай М.М. Історичні витoki вітчизняного конституціоналізму: звичаї, традиції, пам'ятки права та філософські концепції : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 239 с.

9. Демиденко В.О. Загальна характеристика конституційного права України: Посібник. К., 2011. 100 с.

10. Демиденко В.О. Еволюція змісту муніципально-правових відносин. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. №1. 2019. С. 18–25.

11. Демиденко В. О. Муніципальна нормотворчість та муніципальна правотворчість: аспекти співвідношення. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2019. №18. С. 23-32.

12. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети : монографія / за ред. З. С. Варналія. Київ : НІСД, 2007. 768 с.

13. Державне право зарубіжних країн (у схемах): Навч. посіб. / Б. В. Калиновський, О. Я. Лапка, Н. Я. Лапка, Т. О. Пікуля, Л. А. Івершенко, Л. М. Козодой, К. В. Тарасенко; За заг. ред. О. Я. Лапки. К.: КНТ, 2012. 528 с.

14. Державне право зарубіжних країн: Навч. посібник /В.О. Ріяка (керівник авт. кол.), В.С. Семенов, М.В. Цвік та ін.; За заг. ред. В.О. Ріяки. К.: Юрінком Інтер, 2002. 512с.

15. Державне (конституційне) право зарубіжних країн [Текст] : посіб. для підготов. до іспитів / К. О. Закоморна. Х. : Право, 2013. 224 с.

16. Дешко Л.М. Конституційне право на звернення до міжнародних судових установ та міжнародних організацій : монографія / Л. М. Дешко ; Ужгород. нац. ун-т. - Ужгород : Гельветика, 2016. – 387 с.

17. Загурська-Антонюк В. Ф. Сучасні тенденції децентралізації державної влади та їх реалізація в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 2. – URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1391>

18. Закоморна К.О. Посібник для підготовки до іспиту з державного (конституційного) права зарубіжних країн / К. О. Закоморна. Харків : Право, 2019. – 245 с.

19. Єрмолаєв В. М. Вищі представницькі органи влади в Україні: історія, теорія та практика. Харків : Право, 2017. 448 с.

20. Журавський В. С., Серьогін В. О., Ярмиш О. Н. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підруч. для студ. вищих навч. закл. Київ : Ін Юре, 2003. 672 с.

21. Історія української Конституції / упоряд. А. Слюсаренко, В. Томенко. Київ : Право, 1997. 464 с.

22. Івановська А. М. Конституційний контроль в системі державного контролю : монографія / А. М. Івановська ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ.буд-ва та місц. самоврядування, Навч.-наук. лаб. дослідж. Проблем публ. адміністрування та децентралізації влади ; Хмельниц. ун-т упр. та права ім. Леоніда Юзькова. Харків : Право, 2021. 486 с

23. Іщенко О. П. Конституційно-правові основи адміністративно-територіального устрою України : монографія / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Нац. шк. суддів України. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 223 с.

24. Калиновський Б.В., Кулик Т.О. Нормотворча діяльність місцевих рад в Україні. Аспекти публічного правління Том 6 № 5 2018. С. 33-40.

25. Калиновський Б. В. Місцева публічна влада в Україні: конституційно-правові засади функціонування та розвитку : монографія / Б. В. Калиновський. – Вінниця : ТОВ «Нілан – ЛТД», 2016. 426 с.

26. Калиновський Б., Бугайко Ю. Вплив європейської правничої термінології на українську законодавчу терміносистему. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. К., 2019. №4 (6). С. 86–100.

27. Калиновський Б., Кулик Т. Конституційні засади системи надання адміністративних послуг органами місцевої публічної влади в Україні. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. К., 2019. №3 (5). С. 218–234.

28. Ключковський Ю. Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні : монографія. Київ : Ваіте, 2018. 908 с.

29. Ковтун В. І. Гарантії державного суверенітету України: конституційні аспекти : монографія / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Харків : Фактор, 2014. 216 с.

30. Колодій А. Конституційний процес та сучасна конституційна реформа в Україні: етапи розвитку. *Право України*. 2012. № 8. С. 114–122.

31. Колодій, А. М., Олійник А. Ю. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні : підруч. 2-е вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2007. 504 с.

32. Конституційне право України. Мультимедійний навчальний посібник. / Колодій А.М., Калиновський Б.В., Камінська Н.В. та ін. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2020 URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/konst_pu/info/autors.html

33. Конституційне право зарубіжних країн. Т. 2. : Особлива частина / під ред. д-р юрид. наук, проф. Н. В. Мішиної, доц. В. О. Міхальова. Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2014. 336 с.

34. *Конституційне право України : підручник* / Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, В.П. Колісник та ін.; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків: Право, 2020. 592 с.
35. Конституційне право України : підручник. / В. І. Чушенко, І. Я. Заяць; за заг. ред. В. І. Чушенка; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Вид. 2-е, допов. і переробл. К.: Ін Юре, 2009. 547 с.
36. Конституційне право України [Текст] : навч. посіб. для підгот. до іспиту за кредит.-модул. системою навчання : навч. посіб. для студентів ВНЗ / В. О. Боняк [та ін.] ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – Д. : ДДУВС, 2013. – 295 с.
37. Конституційне право України [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / [Р. Ф. Гринюк та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид наук, проф. Р. Ф. Гринюка] ; Донец. нац. ун-т, Екон.-правовий ф-т. Донецьк : ДонНУ, 2014. 281 с.
38. Конституційне право України : підручник / [Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.] ; за заг. ред. Т. М. Слінько. – Харків :Право, 2020. 592 с
39. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник: У 2 т. – Т. 2 / За загальною редакцією Ю. С. Шемшученка. К.: Юридична думка, 2008. 800 с.
40. Конституційне право України: підручник. / В. І. Чушенко, І. Я. Заяць; за заг. ред. В. І. Чушенка; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Вид. 2-е, допов. і переробл. – К.: Ін Юре, 2009. – 547 с.
41. Конституційне право / [О. В. Батанов, Н. С. Наулік, М. М. Стефанчук]. 2017. 144 с.
42. Конституційне право України: підручник / [Алмаші І.М. та ін.]; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Юрид. ф-т, Каф. конституц. права та порівнял. правознавства. – 8-е вид., перероб. та допов. – Ужгород : Гельветика, 2016. – 474 с.
43. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри. / Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич.- К.: Ваіте, 2021. – 528 с.
44. Конституційне право України: Підручник. 11-е видання: (присвячене 25-ій річниці Конституції України та 30-ій річниці незалежності України) перероблене та доповнене. Ужгород: РІК-У, 2021. 516 с.
45. Кравцова З.С. Конституційно-правові засади організації і здійснення державної влади в Україні : монограф. Київ: Видавництво Ліра-К., 2019. 428 с.
46. Кравцова З. С. Підходи до розуміння і конституційно-правове закріплення принципу поділу державної влади. *Європейські перспективи*. 2019. № 4. С. 205-211.
47. Кравченко В. В. Конституційне право України : навч. посіб. 4-те вид. Київ : Атіка, 2007. 568 с.
48. Майданник О.О. Конституційне право [Текст] : курс лекцій для студ. юрид. навч. закл., ф-тів та від-нь всіх форм навчання / Майданник О. О. ; Акад. праці, соц. відносин і туризму. – К. : Акад. праці і соц. відносин Федер. профспілок України, 2013. 363 с.

49. Конституційний процес в Україні та світовий досвід конституціоналізму : монографія / Ю. С. Шемшученко, О. В. Батанов, А. Р. Крусян та ін.; наук. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Юридична думка, 2014. 262 с.

50. Кулик Т. Конституційна реформа щодо правосуддя в Україні: перший погляд на недоліки та переваги. *Наукові записки Ін-ту законодавства Верховної Ради України*. 2017. № 3, С. 7-12.

51. Лотюк О. С. Конституційні засади розвитку та функціонування громадянського суспільства в Україні : монографія / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Ліра-К, 2015. 355 с.

52. Муніципальне право України : підручник / В. Ф. Погорілко, О. Ф. Фрицький, М. О. Баймуратов та ін.; за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. Київ : Юрінком Інтер, 2001. 352 с.

53. Мушенко В.В. Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / В.В. Мушенко. – Київ : [б. в.], 2016. 228 с.

54. Наливайко Л. Р. Державний лад України: теоретико-правова модель : монографія. Харків : Право, 2009. 598 с.

55. Нестор В.Р. Конституційне правосуддя в Україні та Литовській Республіці (порівняльно-правовий аналіз): автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Нестор Віталій Романович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2016. – 16 с.

56. Нестерович В.Ф. Конституційно-правові засади інституту лобювання: зарубіжний досвід та перспективи для України [монографія]. Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2010. 752 с.

57. Нечипорук Г.Ю., Бисага Ю.М., Берч В.В., Дешко Л.М., Бисага Ю.Ю., Нечипорук К.О. Конституційне право на звернення до Європейського суду з прав людини та механізм реалізації права на виконання його рішень: Монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2020. 196 с.

58. Орленко В.І. Конституційне право України [Текст] : посіб. для підгот. до іспитів / В. І. Орленко, В. В. Орленко. – Вид. 7-е, стер. – Київ : Паливода А. В. [вид.], 2013. – 153, [2] с.

59. Поличко Т.В., Бисага Ю.М., Берч В.В., Дешко Л.М., Нечипорук Г.І., Петрецька Н.І. Верховенство конституційних норм у національній системі права. Монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. 220 с.;

60. Попович Т.П. Конституційний рівень закріплення прав і свобод людини (досвід Польщі та Угорщини). Науковий вісник УжНУ. Скрія «Право» №54, 2019. С. 42-46.

61. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України: підручник. – 5-те вид. перероб. і доповн. - К.: «Ліра К», 2014. 560 с.

62. Права людини: інтерпретаційна діяльність Конституційного Суду України / А.С. Головін. К.: Логос, 2012. 369 с.

63. *Проблеми сучасного українського конституціоналізму* : збірка наук. пр. На пошану першого Голови Конституційного Суду України, проф. Леоніда

Юзькова / Конституц. Суд України, Акад. прав. наук України; заг. ред.: А. Стрижак, В. Тацій. Київ, 2008. 352 с.

64. Савчин М. В. Конституціоналізм і природа конституції: теорія і практика реалізації : дис. ... д-ра. юрид. наук : 12.00.02. Київ, 2013. 580 с.

65. Селіванов А.О. Конституційне правосуддя в Україні (авторський спецкурс) : навч.-метод. посіб. / проф. А.О. Селіванов; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків; Київ: Логос, 2017. 91, [2] с.

66. Селіванов А.О. Конституційна юрисдикція: поняття, зміст, принцип верховенства права, правові позиції по справах прав людини і конституційних конфліктів у сфері публічної влади [Текст] : монографія / проф. А.О. Селіванов. - Київ : Ін Юре, 2008. 120 с.

67. Серьогіна С. Г. Форма правління : питання конституційно-правової теорії та практики : монографія. Харків : Право, 2011. 768 с.

68. Скрипнюк В. М. Розвиток системи державної влади в Україні: конституційно-правовий аспект : монографія. Київ : Логос, 2010. 504 с.

69. Сліденко І. Д. Теоретичні та конституційні засади народного суверенітету. *Конституція і народний суверенітет в Україні* : проблеми теорії і практики реалізації. : зб. наук. пр. / за заг. ред. Кампа В. М., Савчина М. В. Київ, 2008. 249 с.

70. Совгиря О.В. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України: сучасний стан та тенденції розвитку. Київ: Юрінком Інтер, 2012. – 464с.

71. Совгиря О. В. Конституційне право України : навч посіб. МОНУ. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 632 с.

72. Стецюк П. Основи теорії конституції та конституціоналізму : посіб. для студ. Львів : Астролябія, 2003. Ч. 1. 233 с.

73. Стрижак А. А. Конституція України в актах Конституційного Суду України. Київ : Ін Юре, 2010. 629 с.

74. Сухонос В. В. Глава держави у державному механізмі: конституційно-правовий статус : монографія. Суми : Еллада-S, 2015. 304 с.

75. Телешун С. О. Державний устрій України : проблеми теорії і практики: монографія. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2000. 318 с.

76. Тодыка Ю. Н. Конституция Украины : проблемы теории и практики : монография. Харків : Факт, 2000. 608 с.

77. Федоренко В.Л. Конституційне право України: підручник / Федоренко В.Л. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Київ : Ліра-К, 2016. 615 с.

78. Француз А. И. Конституційно-правові основи демократичного розвитку політичної системи сучасної України: концептуальний та нормативний аналіз. Київ : Логос, 2006. 516 с.

79. Фрицький О.Ф. Конституційне право України: Підручник / М-во освіти та науки Укр. 3-е вид. К.: Юрінком Інтер, 2006. 509 с.

80. Шаповал В. М. Феномен конституційного права : монографія. Київ : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2017. 423 с.

81. Шатіло В. А. Теоретичні проблеми конституційного механізму державної влади: співвідношення організаційних структур та функцій (вітчизняний і світовий досвід) : монографія. Київ : Юридична думка, 2017. 364 с.

82. Шрамко Ю.Т. Конституційне право на правову допомогу в Україні: актуальні питання законодавчого регулювання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Шрамко Юлія Теодорівна; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ, 2016. 18 с.

83. Щербанюк О. В. Народний суверенітет і реалізація владо спроможності демократичної держави : монографія. Київ : Логос, 2013. Кн. II. 306 с.

84. Юринець Ю.Л. Конституційне право України [Текст] : навч. посіб. / Ю. Л. Юринець ; Нац. авіац. ун-т. - Ужгород : Бреза, 2014. – 367 с.

85. Практикум з Конституційного права : навч. посіб. / [Л. Р. Наливайко та ін.] ; за заг. ред. Л. Р. Наливайко ; М-во внутр. справ України, Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – Дніпро : ДДУВС, 2018. – 607 с.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Поняття та предмет конституційного права.
2. Система конституційного права.
3. Конституційно-правові норми та їх специфіка.
4. Конституційно-правові принципи.
5. Поняття та специфіка конституційно-правових відносин.
6. Поняття та система джерел конституційного права України.
7. Поняття та особливості конституційної відповідальності.
8. Поняття, структура та види конституцій.
9. Основні положення теорії конституціоналізму. Сутність, функції, риси та юридичні властивості конституції.
10. Охорона конституції.
11. Порядок внесення змін до Конституції України.
12. Поняття конституційного ладу та його співвідношення з суспільним та державним ладом.
13. Закріплення загальних засад конституційного ладу в Конституції України.
14. Конституційне закріплення принципу народного суверенітету та форми здійснення народовладдя.
15. Конституційна регламентація національної правової, економічної та політичної системи, національного розвитку і безпеки.
16. Форма правління, територіального устрою та державно-правового режиму згідно Конституції України.
17. Конституція про основні функції і обов'язки Української держави.
18. Політичні, економічні та соціальні засади конституційного ладу України.
19. Захист конституційного ладу України.
20. Основи правового статусу людини і громадянина як загальний конституційно-правовий інститут.
21. Види правових статусів людини і громадянина.
22. Поняття та елементи конституційного правового статусу людини та громадянина.
23. Громадянство України: поняття та ознаки.
24. Принципи громадянства України.
25. Належність, набуття та припинення громадянства України.
26. Повноваження органів, організацій і посадових осіб щодо вирішення питань громадянства України.
27. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
28. Правове регулювання перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні.
29. Відповідальність іноземців та осіб без громадянства за порушення законів України.
30. Правовий статус біженців в Україні.
31. Правовий статус внутрішньо переміщених осіб.

32. Поняття та класифікація конституційних прав та свобод людини і громадянина.
33. Особисті та політичні права і свободи.
34. Економічні, соціальні та культурні права і свободи.
35. Конституційні гарантії захисту та практичного здійснення прав та свобод людини і громадянина.
36. Конституційні обов'язки людини і громадянина.
37. Принципи організації та діяльності громадських об'єднань.
38. Поняття виборів та їх соціальні функції.
39. Види виборів.
40. Виборче право і виборча система в Україні.
41. Конституційні принципи виборчого права України.
42. Виборчий процес в Україні: поняття та стадії, законодавче регулювання стадій виборчого процесу.
43. Поняття, соціальні функції та види референдуму.
44. Конституційно-правова регламентація референдумів.
45. Організація і проведення всеукраїнського референдуму, його правові наслідки.
46. Конституційно-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади.
47. Поняття та ознаки органу державної влади.
48. Конституційна система органів державної влади України.
49. Поняття, ознаки та види парламенту.
50. Чисельний склад та структура Верховної Ради України.
51. Строки повноважень Верховної Ради України. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.
52. Компетенція та акти Верховної Ради України.
53. Статус народного депутата України.
54. Сесія Верховної Ради України. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України.
55. Комітети і комісії Верховної Ради України: склад, порядок формування, функції та повноваження.
56. Посадові особи Верховної Ради України.
57. Поняття та стадії законодавчого процесу. Особливості проходження конституційних законів.
58. Спеціальні парламентські процедури.
59. Депутатські групи і фракції у Верховній Раді України.
60. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: функції та повноваження.
61. Місце і роль Президента України в механізмі державної влади.
62. Порядок обрання Президента України.
63. Компетенція та акти Президента України.
64. Офіс Президента України.
65. Строк повноважень Президента України. Конституція України про підстави і порядок дострокового припинення повноважень Президента України.

66. Поняття, ознаки та система виконавчої влади в Україні.
67. Конституційний статус Кабінету Міністрів України.
68. Склад та порядок формування Кабінету Міністрів України.
69. Компетенція та акти Кабінету Міністрів України.
70. Припинення повноважень Кабінету Міністрів України.
71. Апарат Кабінету Міністрів України.
72. Центральні органи виконавчої влади.
73. Місцеві органи виконавчої влади: система, порядок формування, повноваження.
74. Конституційні принципи та засади правосуддя.
75. Конституційний Суд України в механізмі державної влади.
76. Склад, порядок формування та повноваження Конституційного Суду України.
77. Процедура розгляду справ Конституційним Судом.
78. Система судоустрою України.
79. Конституційний статус суддів та судочинство в Україні.
80. Вища рада правосуддя: склад та компетенція.
81. Конституційні основи організації та діяльності прокуратури.
82. Поняття та конституційні засади територіального устрою України.
83. Система адміністративно-територіально устрою України.
84. Поняття та ознаки місцевого самоврядування в Україні.
85. Система, органи і посадові особи місцевого самоврядування.
86. Територіальна, матеріальна, фінансова, організаційна та правова основи місцевого самоврядування.
87. Сфера компетенції та акти місцевого самоврядування.
88. Порядок формування, організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Статус депутата місцевої ради.
89. Форми безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою.
90. Гарантії місцевого самоврядування.

2. ТЕОРІЯ УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Характеристика соціального управління. Наука управління

Поняття управління. Види управління (біологічне, технічне, соціальне).

Поняття та сутність функцій управління. Розмежування функцій управління: загальні функції управління; функції системи управління; функції процесу управління. Характеристика загальних функцій управління.

Історія виникнення та розвитку науки управління. Школи науки управління.

Поняття соціального управління. Складові елементи поняття соціального управління (діяльність, ціль, об'єкт, інформація). Соціальний, правовий, психологічний та кібернетичний аспекти управління. Види соціального управління (державне, громадське, підприємницьке, сімейне, військове).

Тема 2. Механізм соціального управління, зміст його складових елементів

Поняття механізму соціального управління. Сутність та зміст цілей соціального управління. Цілеспрямованість як обов'язкова властивість управління. Філософський та управлінський аспекти категорії «цілі». Вимоги, що ставляться до цілей управління.

Поняття та зміст принципів соціального управління. Загальні та спеціальні принципи соціального управління.

Поняття методу соціального управління. Місце методів у механізмі соціального управління. Співвідношення методів управління з іншими управлінськими категоріями. Загальна характеристика пізнавально-програмуючих методів (загальнонаукові та окремо-наукові методи пізнання). Організаційно-регулюючі (впливові) методи (переконання, примус, адміністративні, економічні, соціально-психологічні).

Тема 3. Основні поняття теорії систем. Функціональні і організаційні структури управління

Поняття теорії систем. Системи управління та умови її керованості. Рівні системи управління: стратегічний, оперативний, тактичний. Організаційна та функціональна структура управління.

Поняття організаційної структури: зміст та основні елементи. Типи та види організаційних структур, принципи їх побудови. Основні типи організаційних структур управління залежно від характеру зв'язків: лінійна, функціональна, змішана.

Організаційна структура Національної поліції. Принципи побудови організаційних структур.

Тема 4. Процес управління. Система управлінських рішень

Процес управління як система. Основні характеристики процесу управління. Соціальний аспект процесу управління.

Основні наукові підходи визначення процесу управління. Характеристика змісту процесу управління.

Поняття управлінського циклу. Основні стадії управлінського циклу: підготовка та прийняття управлінського рішення і організація виконання управлінського рішення.

Поняття управлінського рішення. Основні види управлінських рішень. Форма виразу рішень як основа їх класифікації. Місце нормативних актів у системі управлінських рішень. Вимоги, що ставляться до управлінських рішень.

Передумови підготовки та прийняття управлінських рішень. Стадії процесу підготовки управлінського рішення.

Стадії підготовки та прийняття управлінських рішень. Умови прийняття управлінського рішення.

Можливості уніфікації та використання типових управлінських рішень в управлінській діяльності.

Організація виконання управлінського рішення як центральний елемент процесу управління. Місце організації виконання управлінського рішення в системі організаторської роботи. Основні елементи (стадії) етапу організації виконання управлінського рішення.

Тема 5. Особливості аналітичної роботи, прогнозування, планування, взаємодії та контролю в управлінській діяльності

Поняття та зміст аналітичної роботи. Основні завдання аналітичної роботи, як функції управління. Зв'язок аналітичної роботи з прогнозуванням й виробленням управлінських рішень. Організація проведення аналітичної роботи. Види аналітичних документів, які складаються під час управлінської діяльності.

Поняття прогнозу та функції прогнозування. Принципи прогнозування. Прогнозування як умова наукового обґрунтування управлінських рішень. Значення прогнозування в управлінській діяльності. Прогнозування та планування, їх взаємозв'язок. Основні види прогнозування управлінської діяльності.

Суть і роль планування як функції управління. Плани як різновид управлінських рішень. Принципи планування та вимоги, що ставляться до планів. Система планування в теорії управління. Зміст процесу планування та організаційне забезпечення процесу планування.

Поняття, зміст взаємодії та координації в управлінській діяльності. Взаємодія та координація, як функції процесу управління, їх співвідношення та взаємозв'язок.

Контроль та облік як функції управління, їх співвідношення та взаємозв'язок. Поняття, зміст та призначення контролю і обліку в управлінській діяльності, їх місце і роль у процесі управління. Основні принципи контролю та обліку. Вимоги, що ставляться до контролю та обліку. Види контролю та обліку.

Тема 6. Види забезпечення управління

Види забезпечення управління: основне, забезпечуюче, організаційне. Співвідношення видів забезпечення як ефективної організації діяльності Національної поліції.

Правове забезпечення як основа управління. Види правового забезпечення.

Організаційно-штатна робота, як функція управління. Сутність кадрового забезпечення в управлінській діяльності.

Діловодство та документообіг, як функції управління. Поняття та зміст діловодства в управлінській діяльності. Основні принципи та стадії діловодства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15 берез. 2018 р. № 2337-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 29. Ст. 233.
3. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст.43.
4. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI. *Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.
5. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жов. 2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
6. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 31. Ст.286.
7. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481.
8. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.
9. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22 черв. 2000 р. № 1835-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 40. Ст. 338.
10. Про затвердження документів у сфері захисту персональних даних: наказ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 08.01.2014 р. № 1/02-14.
11. Державний класифікатор управлінської документації ДК 010-98. Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації від 31 грудня 1998 року № 1024 (із змінами).
12. Державна уніфікована система документації (Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації) ДСТУ 4163-2003.
13. Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях : наказ Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 1000/5.
14. Деякі питання документування управлінської діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 січн. 2018 р. № 55.
15. Про затвердження Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 877.
16. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 878.

17. Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів МВС : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 серп. 2015 р. № 730.

18. Деякі питання документування управлінської діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України : наказ МВС України від 29 лип. 2019 р. № 630.

19. Про затвердження Інструкції з організації контролю за виконанням документів у Національній поліції України : наказ МВС України від 13 черв. 2016 р. № 503.

20. Про затвердження Інструкції з організації планування в системі Національної поліції України : наказ Національної поліції України від 24 груд. 2015 р. № 202.

21. Про затвердження Інструкції з організації та проведення перевірок службової діяльності органів (підрозділів) Національної поліції : наказ МВС України від 30 січн. 2017 р. № 67.

Монографії, підручники, навчальні посібники тощо:

1. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник // Сокурєнко В. В., Безпалова О. І., Джафарова О. В. Харків : ХНУВС, 2017. 242 с.

2. Адміністративна діяльність органів поліції України: підручник В. В. Сокурєнко, О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян, О. Ю. Синявська, О. П. Угровецький, К. Л. Бугайчук, С. О. Шатрава, І. Д. Казанчук, Д. С. Денисюк, С. А. Резанов, О. О. Панова, Д. В. Швець, В. О. Іванцов, І. Є. Руколайніна, А. П. Хряпинський, В. С. Селюков, М. О. Качинська, К. О. Чишко. Харків : ХНУВС, 2017. 432 с.

3. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2016. 196 с.

4. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

5. Бази́ка, Сергі́й Костянтинович. Механі́зми парламе́нтського контро́лю у сфе́рі публі́чних фіна́нсів в Украї́ні [Текст] : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Бази́ка Сергі́й Костянтинович ; Хмельниц. облрада, Хмельниц. ун-т упр. та права. Хмельницький, 2019. 20 с.

6. Балабанова Л. В. Управління персоналом : підручник / Л. В. Балабанова, О. В. Сардак. К. : Центр учбової літератури, 2016. 468 с.

7. Бірдус Л. В. Управління персоналом вищого рівня: стратегія та прогнозування. *АгроСвіт*. 2016. № 21. С. 12–14.

8. Бондаренко К.В. Щодо визначення процесу державного управління. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, Серія ПРАВО. Випуск 35. Частина І. Том 2. 2015. С.102.

9. Бугас В.В., Рябуха А.С. Удосконалення стилів керівництва в управлінні персоналом підприємства. *Ефективна економіка*. № 12. 2017.

10. В.Д.Грибов, Г.В.Кисляков. Основы управленческой деятельности : Учебник и практикум. М. : Из-во «Юрайт». 2019. 335 с.
11. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. посіб. / В. М. Варенко. К. : Університет «Україна», 2014. 417 с.
12. Вітвіцький С. С. Контроль як гарантія законності діяльності публічної адміністрації [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Вітвіцький Сергій Сергійович ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків, 2016. 37 с.
13. Демократичні засади державного управління та адміністративне право : монографія / за ред. В. Б. Авер'янова. К. : Юрид. думка, 2010. С. 238.
14. Денисенко А.П. Адміністративно-правові засади організації громадського контролю у сфері державного управління: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.07 «Адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» // Денисенко А.П. Київ, МАУП: 2019. 20 с.
15. Денисова А. В. Про співвідношення контролю і нагляду у чинному законодавстві: проблемні питання визначення. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. №1 С. 72-74.
16. Дикань В. Л. Стратегічне управління : навч. посіб. / В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, О. В. Маковоз, І. В. Токмакова, О. В. Шраменко. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 272 с.
17. Запобігання корупції, очищення влади та фінансовий контроль у війсьній сфері України [Текст] (2-ге видання): Навчальний посібник (електронне видання) / Автори-укладачі С.П. Пасіка, О.О. Опанасенко та інші // За заг. ред. В.В. Балабіна. К. : ВІКНУ, 2016. 315 с. URL: <http://www.mil.univ.kiev.ua/page/lib/26>.
18. Іванова Л. В. Організація праці : навч. посібник / Л. В. Іванова. Одеса : ОНЕУ, 2017. 234 с.
19. Калущка Л.В. Вплив стилю керівництва на ефективність управління персоналом. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2012. Вип. 2 (7). С. 74-80.
20. Костюк Т. О. Світовий досвід державного управління транскордонними процесами у вищій освіті: цінності, переваги : монографія. К., 2020. 300 с.
21. Кулинич М. Бюджетування та контролінг в управлінні результативністю [Текст] : монографія / Мирослава Кулинич ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 111 с.
22. Лазор О.Д. Основи публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник / О.Д. Лазор, О.Я. Лазор, І.Г. Юник. К. : Ліра-К, 2017. 268 с.
23. Летучий Д.М. Інтегрування стилів управління як засіб підвищення ефективності державної служби в Україні. *Аспекти публічного управління : Кадрова політика та публічна служба*. 2014. № 5-6 (7-8). С. 55-61.
24. Мала Н.Т. Класифікація стилів керівництва. *Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. 2006. № 517. : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку.

25. Мала Н.Т. Управлінські рішення: класифікація та процес прийняття. 2007. С. 22-24. URL ://vlp.com.ua/files/04_31.pdf.
26. Марушій О. А. Поняття законності та дисципліни в діяльності органів виконавчої влади. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Юридичні науки.* 2016. № 845. С. 132-136.
27. Менеджмент організації. Теорія та практика [Текст] : навч. посіб. XXI ст. / [Г. Є. Мошек, В. Л. Федоренко, А. С. Соломко ; за заг. ред. Мошека Г. Є.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Н.-д. центр судової експертизи з питань інтелектуал. власності. - Київ : Ліра-К, 2020. - 419 с.
28. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб. / М.П. Мальська. С.В. Білоус. Київ : SBA-Print, 2020. 190 с.
29. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: пер. с англ. М.: Дело, 2000. 704с.
30. Орлів М. С. Підготовка і прийняття управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / М. С. Орлів ; упоряд. Г. І. Бондаренко. К. : НАДУ, 2013. С.4.
31. Основи інформаційно-аналітичної діяльності [текст] : нав. посіб. / Захарова В.І., Філіпова Л.Я. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.
32. Основи менеджменту [Електронний ресурс] : електрон. навч. посіб. [для студентів фіз.-техн. спец.] / Сусліков Л. М., Студеняк І. П. ; Ужгород. нац. ун-т, [Каф. приклад. фізики]. - Електрон. текст. дані. - Ужгород : УжНУ, 2019.
33. Основи менеджменту [Текст] : навч. посіб. / [Ю. О. Бекетов та ін.] ; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. - Харків : ХНАДУ, 2019. - 263 с.
34. Основи управління [Текст] : посібник / З. Р. Кісіль ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2021. - 231 с.
35. Основи менеджменту та маркетингу в медицині [Текст] : навч. посіб. / [уклад.]: В. Г. Шутурмінський, Н. Л. Кусик, О. В. Рудінська ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса : Гельветика, 2020. - 173 с.
36. Охріменко І. М. Теоретико-прикладні аспекти кадрового забезпечення органів поліції в контексті правової реформи. *Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті зі законом, крізь призму правових реформ* : зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 2 грудня 2016 р.). К. : Ін-т крим.-викон. служби, 2016. С. 165–168.
37. Пахомов В. В. Організаційно-правові засади здійснення державного контролю за правозастосовчою діяльністю податкових органів: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Пахомов Володимир Васильович. Х., 2007. 187 с.
38. Правозахисна та правоохоронна діяльність: європейський досвід та Українські реалії. Зб. матеріл. науково-практичної конференції 31.03.2017р. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 200 с.
39. Приймак. Прийняття управлінських рішень: Навчальний посібник. К. : Атіка, 2008. 260 с.
40. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. [3-тє вид., переробл. і доп.]. Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. С. 17-19.

41. Прийняття управлінських рішень: організаційно-психологічний аспект : навч. посіб. / М. М. Білинська, Ю. В. Ковбасюк. Київ. : НАДУ, 2011. С.58-59.
42. Прищак М.Д., Лесько О.Й. Психологія управління в організації. Вінниця : Вінницький національний технічний університет. 2016. 150 с.
43. Професійна підготовка кадрів поліції у вищих навчальних закладах системи МВС України. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. матеріалів. Харків : ХНУВС, 2017. С. 368–371.
44. Русаков С.А. Основы управленческой деятельности : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / С.А. Русаков. М. : Издательский центр «Академия». 2008. С. 43-46.
45. Стахів О. Система управління персоналом у контексті контролю якості за міжнародним стандартом ISO 9001. *Журнал ПЕРСОНАЛ*. №9/2006.
46. Терещук М.М. Юридична відповідальність у публічному праві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.01 «Теорія та історія держави і права ; історія політичних і правових учень» // Терещук Микола Миколайович ; МВС України, НАВС. Київ : 2019. 20 с.
47. Терещук О. Д. Адміністративно-правові засади громадського контролю за правоохоронною діяльністю в Україні: теорія і практика [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Терещук Олександр Дмитрович ; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. Київ, 2017. 38 с.
48. Терещук О. Д. Громадський контроль за правоохоронною діяльністю в Україні: теорія і практика: монографія / О.Д.Терещук. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2016. 460 с.
49. Ткаченко Р. О. Громадський контроль за діяльністю органів Національної поліції України [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ткаченко Роман Олександрович ; Донец. юрид. ін-т МВС України. Кривий Ріг, 2019. 20 с.
50. Управление персоналом и стили руководства. URL : <http://sec4all.net/modules/myarticles/article.php?storyid=272>.
51. Управління органами Національної поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, О. В. Джафарова та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Стильна типографія, 2017. 580 с.
52. Управління персоналом: теорія і практика [Текст] : навч. посіб. / Н. П. Загородня, Д. Г. Кучеренко ; НДІ соц.-екон. розвитку. - Київ : Центр учбової літератури, 2021. - 269 с. :
53. Чопенко А. Особливості впровадження в органах державної влади України системи управління якістю за вимогами міжнародного стандарту ISO 9001. URL : [://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_04\(7\)/10cavvms.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_04(7)/10cavvms.pdf).

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Адміністративні методи менеджменту
2. Види комунікацій: комунікації між організацією та зовнішнім середовищем
3. Види комунікацій: міжрівневі комунікації в організації
4. Види комунікацій: організаційні (формальні) комунікації:
5. Види та форми контролю в управлінській діяльності.
6. Вимоги до управлінської інформації: точність, своєчасність (оперативність), повнота, корисність, доступність,
7. Економічні методи менеджменту
8. Загальна характеристика координації в управлінській діяльності керівника.
9. Загальна характеристика управлінського циклу, його етапи.
10. Загальні принципи соціального управління.
11. Зміст та загальна характеристика процесу управління.
12. Історія виникнення й розвитку науки управління.
13. Класифікація персоналу.
14. Класифікація управлінських рішень.
15. Класифікація функцій соціального управління.
16. Класифікація цілей соціального управління.
17. Контроль як функція управління та його основні завдання.
18. Механізм соціального управління.
19. Організаційно-регулюючі методи соціального управління (методи впливу).
20. Основні види та типи взаємодії в теорії управління.
21. Основні види та форми координації в управлінні.
22. Основні вимоги до розробки та оформлення аналітичних документів, їх види.
23. Основні зарубіжні теорії (школи) управління.
24. Основні напрямки та методи аналітичної роботи.
25. Основні стадії та принципи контрольної діяльності.
26. Особливості здійснення громадського контролю в теорії управління.
27. Пізнавально-програмуючі методи соціального управління (методи пізнання).
28. Плани як різновид управлінських рішень.
29. Поняття «кадрова функція» та «кадрова політика» в теорії управління.
30. Поняття взаємодії в управлінні та характеристика її принципів.
31. Поняття діловодства в управлінні, його основні стадії.
32. Поняття комунікації в управлінні.
33. Поняття обліку в управлінській діяльності.
34. Поняття прогнозу, види та функції прогнозування.
35. Поняття та види аналітичних документів.

36. Поняття та зміст аналітичної роботи в управлінській діяльності.
37. Поняття та зміст цілей соціального управління.
38. Поняття та характеристика видів управління.
39. Поняття та характеристика організаційно-штатної роботи.
40. Поняття та характеристика функціональної структури управління.
41. Поняття управлінських рішень. Вимоги, що ставляться до них.
42. Поняття, зміст та завдання правового забезпечення управління.
43. Принципи планування в управлінській діяльності та вимоги, що ставляться до планів.
44. Принципи та методи прогнозування в управлінській діяльності керівника.
45. Проходження служби в органах Національної поліції: загальна характеристика та особливості.
46. Процесний та системний підходи до науки управління
47. Система Національної поліції України.
48. Система нормативних актів, що регламентують управлінську діяльність.
49. Система планування в управлінській діяльності.
50. Соціальне управління: сутність та характеристика.
51. Соціально-психологічні методи менеджменту
52. Спеціальні принципи соціального управління.
53. Сутність та зміст внутрішньої та зовнішньої взаємодії в управлінні.
54. Суть і роль планування як функції управління.
55. Суть та особливості інформаційного забезпечення в теорії управління.
56. Типи організаційних структур управління: матрична
57. Типи організаційних структур управління: дивізійна
58. Типи організаційних структур управління: лінійна
59. Типи організаційних структур управління: лінійно-функціональна
60. Типи організаційних структур управління: мережева
61. Типи організаційних структур управління: функціональна
62. Управління як суспільне явище.
63. Управлінська інформація як відомості для прийняття управлінських рішень.
64. Фактори, які впливають на формування організаційних структур.
65. Функції менеджменту в процесному підході: контролювання.
66. Функції менеджменту в процесному підході: мотивування
67. Функції менеджменту в процесному підході: організування
68. Функції менеджменту в процесному підході: планування
69. Функції соціального управління.
70. Характеристика видів забезпечення управління.
71. Характеристика видів соціального управління.
72. Характеристика кадрового забезпечення.
73. Характеристика класичної (адміністративної) школи управління.
74. Характеристика організаційної структури управління.

75. Характеристика основних рівнів управління.
76. Характеристика стадій організації виконання управлінських рішень.
77. Характеристика стадій підготовки та прийняття управлінського рішення.
78. Характеристика типів організаційних структур.
79. Шляхи налагодження партнерських стосунків поліції та населення
80. Форми впливу у менеджменті: переконання
81. Форми впливу у менеджменті: вплив через участь
82. Форми впливу у менеджменті: примус

3. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Тема 1. Поняття адміністративного права

Дефініція адміністративного права. Предмет адміністративного права. Відносини публічного управління, або публічно-управлінські відносини. Відносини відповідальності публічної адміністрації, або судового і адміністративного оскарження її дій. Відносини, що виникають при наданні адміністративних послуг. Відносини відповідальності за порушення загальнообов'язкових правил, установлених публічною адміністрацією. Публічна адміністрація і відносини адміністративних зобов'язань. Публічне адміністрування.

Тема 2. Метод адміністративного права

Поняття методу правового регулювання суспільних відносин. Метод субординації. Метод координації. Метод реординації. Приписи в адміністративно-правовому регулюванні. Заборони в адміністративно-правовому регулюванні. Дозволи в адміністративно-правовому регулюванні. Владність адміністративно-правового регулювання.

Тема 3. Соціальне призначення адміністративного права

Виникнення адміністративного права. Публічність адміністративного права. Адміністративне право у галузевій класифікації правової системи. Структура адміністративного права. Функції адміністративного права. Джерела адміністративного права. Взаємодія адміністративного права з іншими галузями права. Відмежування адміністративного права від інших галузей права. Розмежування адміністративного і цивільного права. Розмежування адміністративного і фінансового права. Розмежування адміністративного і корпоративного права.

Тема 4. Адміністративно-правові норми. Адміністративно-правові відносини

Поняття адміністративно-правової норми. Державні гарантії дії адміністративно-правових норм. Відміни адміністративно-правових норм від норм інших галузей права. Структура адміністративно-правової норми. Гіпотеза та її види. Диспозиція та її особливості. Санкція. Класифікація адміністративно-правових норм за спрямованістю змісту. Класифікація адміністративно-правових норм за адресатами або суб'єктами. Класифікація адміністративно-правових норм за формою припису. Класифікація адміністративно-правових норм за галузевою належністю. Класифікація адміністративно-правових норм за межею дії. Класифікація адміністративно-правових норм за ступенем спільності. Класифікація адміністративно-правових норм за ступенем спільності. Класифікація адміністративно-правових норм за ступенем спільності.

норм за повнотою викладених велінь. Класифікація адміністративно-правових норм за юридичною силою. Реалізація норм адміністративного права. Види реалізації (виконання, використання, додержання, застосування). Вимоги до застосування норм адміністративного права (законність, обґрунтованість, доцільність).

Поняття адміністративно-правових відносин. Публічне адміністрування — сфера виникнення адміністративних правовідносин. Адміністративно-правові та суспільні відносини. Адміністративно-правові відносини та адміністративно-правові норми. Адміністративно-правові відносини та юридичні факти. Особливості адміністративно-правових відносини. Види адміністративних правовідносин.

Тема 5. Суб'єкти адміністративного права

Поняття суб'єктів адміністративного права. Соціальні та юридичні ознаки суб'єкта адміністративного права. Суб'єкт адміністративного права і суб'єкт адміністративних правовідносин. Складові адміністративної правосуб'єктності. Адміністративна правоздатність. Адміністративна дієздатність. Наявність прав у сфері публічного адміністрування. Наявність адміністративно-правових обов'язків. Система суб'єктів адміністративного права. Публічна адміністрація як суб'єкт адміністративного права. Громадяни як суб'єкти адміністративного права. Іноземці як суб'єкти адміністративного права. Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян. Види об'єднань громадян. Політичні партії та громадські об'єднання. Способи легалізації громадських об'єднань.

Тема 6. Адміністративний процес

Зміст адміністративного процесу. Адміністративний процес і предмет адміністративного права. Специфіка адміністративно-процесуальних норм. Специфіка адміністративно-процесуальних відносин. Вузкий та широкий підходи до розуміння адміністративного процесу: історичний і сучасний аспекти. Адміністративна юрисдикція: традиційні уявлення і нормативна сучасність. Структура адміністративного процесу. Поняття адміністративної справи. Поняття адміністративного провадження. Поняття стадії адміністративного провадження.

РОЗДІЛ 2. ПУБЛІЧНА АДМІНІСТРАЦІЯ

Тема 8. Поняття публічної адміністрації

Категорія «публічна адміністрація» в нормативних і літературних джерелах. Функціональний підхід до розуміння публічної адміністрації. Організаційно-структурний підхід до розуміння публічної адміністрації. Публічна влада (влада народу, державна влада (законодавча, виконавча, судова), місцеве самоврядування) і публічна адміністрація. Дефініція категорії «публічна адміністрація». Органи публічної адміністрації.

Тема 9. Президент України і публічна адміністрація

Президент України і система органів публічної адміністрації. Співвідношення Президента України з гілками влади. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади. Повноваження Президента України щодо формування структур публічної адміністрації. Повноваження Президента України щодо визначення змісту діяльності структур публічної адміністрації. Повноваження Президента України щодо забезпечення законності у сфері публічного адміністрування. Повноваження Президента України щодо управління у сферах національної безпеки та оборони держави. Консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби Президента України. Акти Президента України.

Тема 10. Кабінет Міністрів України і публічна адміністрація

Місце Кабінету Міністрів України в системі органів публічної адміністрації. Основні завдання Кабінету Міністрів України. Принципи діяльності Кабінету Міністрів України. Правові засади діяльності Кабінету Міністрів України. Склад Кабінету Міністрів України та статус його членів. Програма діяльності Кабінету Міністрів України. Компетенція Кабінету Міністрів України. Урядові комітети. Акти Кабінету Міністрів України.

Тема 11. Центральні органи виконавчої влади в публічній адміністрації

Поняття центральних органів виконавчої влади як суб'єктів публічної адміністрації. Види центральних органів виконавчої влади. Міністерства і системи органів публічної адміністрації. Правові засади діяльності міністерств. Акти міністерств. Адміністративно-правовий статус державних служб, державних агентств, державних інспекцій. Центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом в системі органів публічної адміністрації. Правові засади діяльності центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом. Акти центральних органів виконавчої влади із спеціальним статусом. Взаємодія центральних органів виконавчої влади з іншими у суб'єктами публічної адміністрації.

Тема 12. Місцеві органи виконавчої влади в публічній адміністрації

Поняття місцевих органів виконавчої влади як суб'єктів публічної адміністрації. Види місцевих органів виконавчої влади. Місцеві державні адміністрації в системі органів публічного адміністрування. Основні завдання місцевих державних адміністрацій. Принципи діяльності місцевих державних адміністрацій. Правові засади діяльності місцевих державних адміністрацій. Повноваження місцевих державних адміністрацій. Делегування місцевим державним адміністраціям повноважень обласних і районних рад. Відносини місцевих державних адміністрацій з іншими суб'єктами публічного адміністрування. Відносини місцевих державних адміністрацій з громадянами. Акти місцевих державних адміністрацій. Оскарження та скасування актів

місцевих державних адміністрацій. Апарат місцевих державних адміністрацій. Особливості здійснення виконавчої влади в м. Києві.

Тема 13. Органи місцевого самоврядування в публічній адміністрації

Поняття органів місцевого самоврядування як суб'єктів публічної адміністрації. Правові засади функціонування органів місцевого самоврядування. Закон України від 21 травня 1997 р. «Про місцеве самоврядування в Україні». Види органів місцевого самоврядування. Загальна компетенція сільських, селищних, міських рад. Виключна компетенція сільських, селищних, міських рад. Повноваження районних і обласних рад. Делегування повноважень районних і обласних рад відповідним місцевим державним адміністраціям. Сільський, селищний, міський голова. Органи самоорганізації населення. Виконавчі органи рад. Повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Власні (самоврядні) повноваження. Делеговані повноваження. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Взаємодія місцевих органів місцевого самоврядування з іншими у суб'єктами публічного адміністрування.

Тема 14. Публічна служба

Поняття публічної служби. Види публічної служби. Державна служба. Поняття державної служби. Прийняття на державну службу. Обмеження, пов'язані з прийняттям на державну службу. Проходження державної служби. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби. Класифікація посад. Ранги державних службовців. Припинення державної служби. Служба в органах місцевого самоврядування. Дипломатична служба. Служба в органах внутрішніх справ. Військова та альтернативна (невійськова) служба. Інші види публічної служби.

Тема 15. Методи публічного адміністрування

Поняття методів публічного адміністрування. Види методів публічного адміністрування. Переконавання в публічному адмініструванні. Заохочення в публічному адмініструванні. Примус в публічному адмініструванні. Види примусових заходів в публічному адмініструванні. Заходи запобігання. Заходи попередження. Заходи відповідальності за порушення установлень публічної адміністрації.

Тема 16. Форми публічного адміністрування

Поняття форм публічного адміністрування. Види форм публічного адміністрування. Адміністративна нормотворчість. Адміністративне розпорядництво. Адміністративний договір. Реєстраційні та інші юридично значущі дії. Організаційні дії. Матеріально-технічні операції.

Тема 17. Забезпечення законності публічного адміністрування

Поняття законності. Гарантії забезпечення законності. Правовий механізм забезпечення законності. Способи забезпечення законності. Контроль як спосіб

забезпечення законності. Нагляд як спосіб забезпечення законності. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності.

Тема 18. Зміст публічного управління

Публічний інтерес. Публічна влада. Влада публічної адміністрації (адміністративна влада). Публічне управління як спосіб реалізації публічної влади. Види публічного управління. Державне управління. Місцеве самоврядування. Громадське управління.

РОЗДІЛ 3. ВІДНОСИНИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Тема 19. Поняття адміністративних послуг

Адміністративні послуги в предметі адміністративного права. Суб'єкти надання адміністративних послуг. Суб'єкти отримання адміністративних послуг. Юридичний зміст адміністративної послуги. Адміністративні послуги як засіб реалізації прав громадян. Акти адміністративних послуг. Дефініція адміністративної послуги.

Тема 20. Нормативне забезпечення адміністративних послуг

Нормативні акти, які встановлюють загальні засади щодо надання адміністративних послуг. Нормативні акти, які встановлюють підстави та процедури надання окремих видів адміністративних послуг. Регулювання адміністративних послуг законами. Регулювання адміністративних послуг актами Кабінету Міністрів. Регулювання адміністративних послуг актами центральних органів виконавчої влади. Регулювання адміністративних послуг місцевими органами публічної адміністрації.

РОЗДІЛ 4. ВІДНОСИНИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ ВІДНОСИНИ

Тема 21. Загальні положення адміністративного судочинства

Судовий адміністративний процес. Поняття адміністративного судочинства. Характеристика Кодексу адміністративного судочинства України. Завдання адміністративного судочинства. Принципи адміністративного судочинства. Поняття адміністративного позову.

Тема 22. Організація адміністративного судочинства

Система адміністративних судів. Місцеві адміністративні суди. Апеляційні адміністративні суди. Верховний суд України. Юрисдикція адміністративних судів. Предметна юрисдикція адміністративних судів. Територіальна юрисдикція адміністративних судів. Інстанційна юрисдикція адміністративних судів. Особи, які беруть участь у справі. Сторони в судовому адміністративному процесі. Інші учасники адміністративного судового процесу. Докази в адміністративному судочинстві.

Тема 23. Види проваджень за Кодексом адміністративного судочинства

Провадження в суді першої інстанції. Право на звернення до адміністративного суду. Апеляційне провадження. Поняття апеляції в адміністративному судочинстві. Суд апеляційної інстанції. Порядок і строки апеляційного оскарження. Касаційне провадження. Поняття касації в адміністративному судочинстві. Суд касаційної інстанції. Право на касаційне оскарження.

Тема 24. Процесуальний примус

Поняття заходів процесуального примусу. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу. Види заходів процесуального примусу. Попередження. Видалення із залу судового засідання. Тимчасове вилучення доказів для дослідження судом. Привід. Штраф. Особливості застосування заходів процесуального примусу.

РОЗДІЛ 5. ВІДНОСИНИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Тема 25. Законодавче забезпечення відповідальності за адміністративні правопорушення (проступки)

Конституційність відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень. Законодавство України про адміністративні правопорушення. Характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення. Характеристика інших актів законодавства щодо адміністративних правопорушень. Завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення. Взаємодія Кодексу України про адміністративні правопорушення з іншими актами законодавства, що регулюють адміністративну відповідальність. Повноваження місцевих рад щодо прийняття рішень, за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність. Чинність закону про відповідальність за адміністративні правопорушення.

Тема 26. Поняття адміністративного правопорушення (проступку)

Визначення адміністративного проступку в законодавстві. Історія поняття «адміністративний проступок» і його співвідношення з поняттям «адміністративне правопорушення». Апостеріорні і апріорні ознаки адміністративного проступку. Суспільна небезпечність і шкідливість адміністративного проступку. Співвідношення адміністративного проступку і злочину. Співвідношення адміністративного і дисциплінарного проступку.

Тема 27. Склад адміністративного проступку.

Поняття складу адміністративного проступку. Види складів адміністративного проступку. Система ознак складу. Об'єкт адміністративного проступку. Об'єктивна сторона адміністративного проступку. Суб'єкт адміністративного проступку. Суб'єктивна сторона адміністративного

проступку. Вчинення адміністративного правопорушення умисно. Вчинення адміністративного правопорушення з необережності. Види адміністративних правопорушень. Запобігання адміністративним правопорушенням.

Тема 28. Адміністративна відповідальність

Поняття і підстави адміністративної відповідальності. Законодавче забезпечення адміністративної відповідальності. Відокремлення адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності. Принципи адміністративної відповідальності. Вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність. Відповідальність посадових осіб. Відповідальність військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів. Відповідальність іноземних громадян і осіб без громадянства. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність (крайня необхідність, необхідна оборона, неосудність). Можливість звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення.

Вікові межі адміністративної відповідальності неповнолітніх. Застосування до неповнолітніх заходів впливу. Зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого. Застереження. Догана або сувора догана. Передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання. Застосування до неповнолітніх загальних підстав адміністративної відповідальності.

Тема 29. Адміністративні стягнення

Поняття адміністративного стягнення. Мета адміністративного стягнення. Система адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх. Основні і додаткові адміністративні стягнення. Попередження. Штраф. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянинуві. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Громадські роботи. Суспільно корисні роботи. Виправні роботи. Адміністративний арешт. Адміністративний арешт з утриманням на гауптвахті.

Тема 30. Накладення адміністративного стягнення

Загальні правила накладення стягнення за адміністративне правопорушення. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень. Обчислення строків адміністративного стягнення. Строки накладення адміністративного стягнення. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню. Покладення обов'язку відшкодувати заподіяну

шкоду. Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення.

Тема 31. Загальні засади адміністративно-деліктного провадження (провадження в справах про адміністративні проступки)

Поняття адміністративно-деліктного провадження (процесу). Завдання адміністративно-деліктного провадження. Порядок провадження в справах про адміністративні правопорушення.

Загальна характеристика заходів забезпечення адміністративно-деліктного провадження. Доставлення порушника. Адміністративне затримання. Особистий огляд і огляд речей. Вилучення речей і документів (у тому числі посвідчення водія). Тимчасове затримання транспортного засобу. Відсторонення водіїв від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами та огляд на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, а також щодо перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. Привід. Суб'єкти, яким надано право застосовувати заходи процесуального примусу.

Складення протоколу про адміністративне правопорушення. Особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення. Надіслання протоколу. Випадки, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається. Місце протоколу про адміністративне правопорушення у системі процесуальних документів адміністративно-деліктного провадження.

Зміст постанови по справі про адміністративне правопорушення. Види постанов по справі про адміністративне правопорушення.

Тема 32. Стадії адміністративно-деліктного провадження

Поняття стадії адміністративно-деліктного провадження. Порушення справи. Адміністративне розслідування. Докази і доказування у справі про адміністративне правопорушення. Види доказів. Оцінка доказів. Розгляд справи. Суб'єкти, які розглядають справи про адміністративні правопорушення. Підготовка справи до розгляду. Винесення постанови. Види постанов. Перегляд постанови. Оскарження постанови. Перегляд постанови вищестоящим керівником. Виконання постанови. Звернення постанови до виконання. Безпосереднє виконання постанови. Особливості виконання постанов про накладення окремих адміністративних стягнень

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України [Текст] : станом на 14 січ. 2019 р. : відповідає офіц. тексту. - Офіц. вид. - Харків : Право, 2019. – 246 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Чинне зак.-во зі змін. та доп. ст. на 20 січня 2019 року (відповідає офіц. текстові) - К.: ЦУЛ, – 2019. – 252с.
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон від 27.02.2014 № 794-VII // Голос України від 01.03.2014. - № 39, / Спецвипуск /.
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – Ст.170.
6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 р. // Голос України від 03.08.2011 – № 142.
7. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII// [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua).
8. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року // Урядовий кур'єр від 15.02.2011 - № 28.
9. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. // Офіційний вісник України. – 13 липня 2001 р. – № 26. – Ст. 1151.
10. Про столицю України – місто-герой Київ: Закон України від 15.01.1999 // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 11. – Ст. 79.
11. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 27. – Ст. 1123.
12. Про запобігання корупції : Закон від 14.10.2014 № 1700-VII // [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua).
13. Закон України «Про звернення громадян» // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №47. – Ст. 256.
14. Закон України «Про громадські об'єднання» // Офіційний вісник України, від 27.04.2012, № 30, стор. 26, стаття 1097, код акту 61211/2012
15. Про Національну поліцію : Закон від 02.07.2015 № 580-VIII [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua).
16. Закон України «Про адміністративні послуги» від 06.09.12 // Урядовий кур'єр від 10.10.2012 № 184. // [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua).
17. Положення про Офіс Президента України // затверджено Указом Президента України від 25 червня 2019 року № 436/2019 // Офіційний вісник Президента України – 2019 р., № 51, стаття 1734.
18. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 // [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)

19. Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року, Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 // [http:// rada.gov.ua](http://rada.gov.ua).

Монографії, підручники, навчальні посібники тощо:

1. Адміністративна відповідальність : курс лекцій / за ред.. О.В. Кузьменко. К. : Юрінком Інтер, 2016. – 568 с.
2. Адміністративна відповідальність : навч. посіб. для студ.ВНЗ // МОН України. Держ. вищий навч. заклад "Запорізький нац. ун-т"; За заг. ред. Т.О.Коломоєць. – Київ : Істина, 2011 р. – 184 с.
3. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390, [1] с.
4. Адміністративне право України. Повний курс [Текст] : підручник / [В. В. Галуцько та ін.] ; за ред.: д-ра юрид. наук, проф. В. Галуцька та д-ки юрид. наук, проф. О. Правоторової ; Акад. адмін.-прав. наук, НДІ публ. права. - Вид. 4-те. - Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. - 654 с.
5. Адміністративне судочинство України [Текст] : навч. посіб. / Бортник Н. П. [та ін.] ; Нац. ун-т "Львів. політехніка", Ін-т права, психології та інновац. освіти. - Київ : Людмила, 2021. - 339 с.
6. Адміністративне судочинство: теорія адміністративної юрисдикції та практика реалізації окремих матеріально-правових і процесуальних інститутів адміністративного права [Текст] : монографія / С. О. Короєд, М. В. Лошицький. - Київ : Людмила, 2021. - 203 с.
7. Гордєєв, В. В. Адміністративне судочинство [Текст] : навч.-метод. посіб. / В. В. Гордєєв, А. Л. Паскар. - Чернівці : ЧНУ, 2021. - 80 с.
8. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. 183 с..
9. Адміністративне право і процес: теорія та практика правозастосування : монографія / Р. С. Мельник. - Херсон : Гельветика, 2019. - 211 с.
10. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліцейських : навч. посіб. // Білик В.М., Братель С.Г., Варивода В.І. та ін. ; МВС України, НАВС, Каф. поліцейського права - Київ: ФОП Маслаков, - 2020р. 286 с.
11. Апеляційні суди в системі суб'єктів адміністративного права : монографія / А. О. Кубишкіна, Н. С. Андрійченко, О. М. Резнік ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2018. - 191 с.
12. Бандура С. О. Адміністративно-правові засади адміністративного права України та країн-учасниць ЄС (Греції, Болгарії, Іспанії, Румунії) порівняльно-правовий аналіз [Текст] : монографія / С. О. Бандура . - Херсон : Гельветика, 2019. - 156 с.
13. Джерела адміністративного права України: проблеми судового застосування : монографія / Володимир Решота ; ПВНЗ "Львів. ун-т бізнесу і права". - Львів : Галицька видавнича спілка, 2018. - 431 с.

14. Запобігання конфлікту інтересів у діяльності органів системи Міністерства внутрішніх справ : метод. рек. / [А. Б. Фодчук, О. М. Стрільців, І. Г. Гаман, І.Д. Пастух та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ. 2019. 72 с.
15. Зразкові та типові справи в адміністративному судочинстві : теорія і практика : монографія //Вісник... -Харків: Право - // В.А.Миколаєць - Київ: - 2020р. 403 с.
16. Кодекс адміністративного судочинства України : Кодекс України від 6 липня 2005 р. №2747-IV (У ред. Закону України від 3 жовтня 2017 р. №2147-VIII). Офіц. текст зі змін. та доп. станом на 10 жовтня 2020 р. // Мін. юстиції України - Київ: Форум, - 2020р. 295с.
17. Колпаков В.К. Послуги в предметі адміністративного права / В. К. Колпаков // Науковий вісник Національної академії внутр. справ: Науково-теоретичний журнал. – 2011. – № 1. – С. 23 – 32.
18. Концепція реформи адміністративного права (Проект) // Український правовий часопис. – № 4. – 1999. – С. 35 – 60.
19. Кузьменко О.В. курс адміністративного процесу. Навчальний посібник/ О.В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 208 с.
20. Курс адміністративного права України: підручник / За ред. О. В. Кузьменко / Юрінком Інтер, 2018. — 904 с.
21. Курс адміністративного права України: Підручник. / Колпаков В.К., Кузьменко О.В., Пастух І.Д., Сущенко В.Д. (спец. ред.). – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 864с.
22. Методи адміністративного права: питання теорії та практики : монографія / В. В. Юровська ; Запоріз. нац. ун-т. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 343 с.
23. Науково-практичний коментар Закону України "Про запобігання корупції"/ за ред.. О.В. Тахтая. Київ : Юрінком Інтер, 2020. – 348 с.
24. Науково-практичний коментар Кодекс України про адміністративні правопорушення // за заг. ред. С.В.Петкова. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 791 с.
25. Свідectво про реєстрацію авторського права на твір № 81226 Україна, Державна служба інтелектуальної власності. Програмний продукт «Мультимедійний навчальний посібник «Адміністративна реформа в Україні» / Кузьменко О.В., Пастух І.Д., Плугатир М.В., Співак М.В., Підвисоцький В.В.; авторські права належать НАВС, дата реєстрації 05.09.2018.
26. Центри надання адміністративних послуг: створення та організація діяльності: Практичний посібник, видання 2-ге, доповнене і допрацьоване / За заг. ред. Тимощука В.П. – Київ, СПД Москаленко О.М., 2011. – 432 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua/> - Верховна Рада України
2. <http://www.guds.gov.ua> – Національне агентство України з питань державної служби
3. <http://www.naiu.kiev.ua> – Національна академія внутрішніх справ України
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Адміністративна відповідальність іноземців та осіб без громадянства.
2. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.
3. Адміністративна процедура: поняття та законодавче забезпечення.
4. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування
5. Адміністративний арешт.
6. Адміністративний договір в публічному адмініструванні.
7. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні: поняття та види
8. Адміністративно-правовий статус біженців.
9. Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань.
10. Адміністративно-правовий статус державних агентств.
11. Адміністративно-правовий статус державних бюро.
12. Адміністративно-правовий статус державних інспекцій.
13. Адміністративно-правовий статус державних служб.
14. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
15. Арешт з утриманням на гауптвахті.
16. Види заходів процесуального примусу в адміністративному судочинстві
17. Види органів виконавчої влади.
18. Види постанов у справі про адміністративний проступок.
19. Вимоги до позовної заяви.
20. Випадки, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається.
21. Виправні роботи.
22. Відповідальність військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів.
23. Відповідальність за адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі.
24. Відсторонення водіїв від керування транспортними засобами та огляд на стан сп'яніння.
25. Вступ на державну службу.
26. Громадські роботи та суспільно корисні роботи як адміністративні стягнення.
27. Джерела адміністративного права
28. Докази в адміністративному судочинстві.
29. Докази в справах про адміністративні правопорушення.
30. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.
31. Запобігання корупційним проявам у публічній службі
32. Заходи попередження в публічному адмініструванні.
33. Заходи припинення в публічному адмініструванні.

34. Звернення громадян у системі способів забезпеченні законності.
35. Зміст протоколу про адміністративне правопорушення.
36. Зміст та основні ознаки суб'єктивної сторони адміністративного проступку.
37. Інстанційна юрисдикція адміністративних судів.
38. Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування
39. Інструменти публічного адміністрування
40. Кабінет Міністрів України і публічна адміністрація.
41. Категорії справ про адміністративні проступки, що розглядаються лише судами.
42. Конфіскація та оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення.
43. Критерії, за якими суд оцінює правомірність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта публічного адміністрування;
44. Методи публічного адміністрування.
45. Міністерства в публічній адміністрації.
46. Місце розгляду справ про адміністративні проступки.
47. Місцеві органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.
48. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування
49. Об'єкт адміністративного проступку.
50. Обставини, що виключають провадження в справах про адміністративні проступки.
51. Обставини, що обтяжують адміністративну відповідальність.
52. Обставини, що пом'якшують адміністративну відповідальність.
53. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація (право на доступ до публічної інформації).
54. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація (право на участь в ухваленні рішень).
55. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти адміністративного права.
56. Оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення.
57. Основні та додаткові ознаки об'єктивної сторони адміністративного проступку.
58. Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права.
59. Особливості юридичного складу адміністративного проступку, зафіксованого в автоматичному режимі.
60. Підстави адміністративної відповідальності.
61. Підсудність адміністративних справ апеляційним судам.
62. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
63. Позбавлення спеціального права, наданого громадянину.

64. Поняття державної служби та публічної служби.
65. Поняття і види стягнень за Кодексом України про адміністративні правопорушення.
66. Поняття та види суб'єктів адміністративного проступку.
67. Поняття та ознаки адміністративного права.
68. Поняття та ознаки адміністративного проступку.
69. Поняття та особливості адміністративної відповідальності.
70. Поняття та структура публічної адміністрації.
71. Порядок і підстави проведення особистого огляду та огляду речей.
72. Порядок і підстави тимчасового вилучення посвідчення водія.
73. Порядок і підстави тимчасового затримання транспортних засобів.
74. Порядок оскарження постанови суду у справі про адміністративне правопорушення.
75. Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності.
76. Предмет адміністративного права.
77. Президент України і публічна адміністрація.
78. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.
79. Принципи адміністративного судочинства.
80. Принципи адміністративної відповідальності.
81. Система адміністративних судів.
82. Справи, на які поширюється юрисдикція адміністративних судів.
83. Справи, що підсудні місцевим адміністративним судам.
84. Справи, що підсудні окружним адміністративним судам.
85. Сторони в адміністративному судочинстві.
86. Строки накладення адміністративного стягнення.
87. Суд апеляційної інстанції в адміністративних справах.
88. Територіальна юрисдикція (підсудність) адміністративних судів.
89. Центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом в системі органів публічної адміністрації.
90. Штраф як адміністративне стягнення.